

บทคัดย่อ

ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการดำเนินชีวิตกับการเปิดรับสื่อวิทยุของผู้ฟังในกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน รูปแบบการดำเนินชีวิต ของผู้ฟังวิทยุในกรุงเทพมหานคร รวมถึง การเปิดรับสื่อวิทยุ ได้แก่ ความถี่ในการเปิดรับฟัง ช่วงเวลาในการเปิดรับฟัง ระยะเวลาในการเปิดรับฟังสถานีวิทยุ โดยแบ่งสถานีวิทยุออกตามวัตถุประสงค์หลักของสถานี ได้แก่ สถานีข่าวสารและสาระ สถานีความรู้ และสถานีบันเทิง ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบวัดผลครั้งเดียว (One Shot Case Study) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรอายุ 21-30 ปีที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Cluster Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 24-27 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท
2. การเปิดรับฟังวิทยุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับฟังวิทยุทุกวัน ช่วงเวลาในการเปิดรับฟังคือช่วงเวลาตั้งแต่ 18.01-22.00 น. และเปิดรับฟังสถานีวิทยุประเภทต่างๆ แบ่งเป็นสถานีบันเทิงมากที่สุด อยู่ที่ 1.01 – 3.00 ชั่วโมง สถานีที่ชื่นชอบมากที่สุด คือ สถานี 97.5 / SEED FM สถานีข่าวสารและสาระ ฟังประมาณ 1.01 -3.00 ชั่วโมง สถานีที่ฟังมากที่สุด คือ สถานี 101.0 / INN NEWS Channel และสถานีความรู้ ระยะเวลาที่ฟังน้อยกว่า 1 ชั่วโมง สถานีที่ฟังมากที่สุดคือ สถานี 96.5 / คลื่นความคิด
3. รูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่างได้จากการวัดรูปแบบการดำเนินชีวิต โดยวิธี AIOs ผ่านข้อคำถามได้แก่ การใช้เวลาในการกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง ความสนใจและการให้ความสำคัญกับเรื่องต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประเด็นต่าง ๆ เพื่อจัดกลุ่มตัวอย่างผู้ฟังออกเป็นกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง สามารถจัดกลุ่มได้จำนวน 11 กลุ่ม ดังนี้ 1. กลุ่มคนรุ่นใหม่ มั่นใจในตนเอง สนุกสนานเข้ากับคนง่าย ชอบอยู่ในกลุ่มเพื่อนฝูง ตามแฟชั่นและสนใจเทคโนโลยี 2. กลุ่มคนรักครอบครัว เป็นแม่บ้านพ่อบ้าน จิตใจดี คอยจัดการดูแลความเป็นอยู่ของคนในครอบครัว 3. กลุ่ม

คนเพื่อสังคม ผู้นำชุมชนอาสาช่วยดูแลความสงบเรียบร้อยของผู้คนในสังคม 4. กลุ่มคนหัวนอก นักผจญภัยที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เคารพกฎกติกาของสังคม 5. กลุ่มคนอนุรักษ์นิยม เคร่งครัด วัฒนธรรมประเพณี ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง 6. กลุ่มคนรักบ้าน อยู่กับที่ไม่ชอบเดินทาง สนใจข่าวสารรอบตัว 7. กลุ่มคนรับข่าวสาร เปิดรับสื่อทุกประเภท มีความคิดกว้างไกล มองโลกแบบระแวดระวัง 8. กลุ่มนักประดิษฐ์ ชอบใช้เวลาว่างกับการทำงานอดิเรก อย่างปลูกต้นไม้ หรือเย็บปักถักร้อย 9. กลุ่มคนทำงาน ชอบทำงานเพิ่มรายได้ ให้ความสำคัญกับการศึกษาและทำอะไรตามความพอใจ 10. กลุ่มคนก้าวหน้า มุ่งมั่นทุ่มเทให้กับการทำงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ และ 11. กลุ่มนักช้อปปิ้ง ชอบเดินเล่นช้อปปิ้งตามสถานที่ต่าง ๆ

4. อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเนื่องของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาในการเปิดรับฟังวิทยุ ส่วนเพศ และการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน จะมีระยะเวลาในการเปิดรับสถานีข่าวสารและสาระแตกต่างกัน และอายุ การศึกษา รวมถึงอาชีพมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการเปิดรับฟังสถานีบันเทิง

5. ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตกับการเปิดรับสื่อวิทยุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตแบบคนรักครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความถี่ในการเปิดรับฟังวิทยุ ในขณะที่รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบคนหัวนอกมีความสัมพันธ์ในทิศทางลบ ส่วนรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบคนรักครอบครัว และคนรักบ้าน มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก และรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบนักช้อปปิ้ง มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบ กับระยะเวลาในการเปิดรับฟังสถานีข่าวสารและสาระ และรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบคนรักครอบครัว คนอนุรักษ์นิยม นักประดิษฐ์ และคนทำงาน ต่างมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับระยะเวลาในการเปิดรับฟังสถานีความรู้ ส่วนรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบคนรุ่นใหม่ คนเพื่อสังคม มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบ รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบคนรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับระยะเวลาในการเปิดรับฟังสถานีบันเทิง